

GAMESTOP NORWAY AS
Jernbanetorget 6
0154 OSLO

Vår ref.
09/49-7-AAS

Deres ref.

Dato:
26.10.2009

UTTALELSE I SAK - SPØRSMÅL OM DISKRIMINERING PÅ GRUNN AV MANGLENDE GENERELL TILGJENGELIGHET

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til klage fra Norges Handikapforbund (NHF) av 7. januar 2009.

NHF mener GameStop Norway AS (GameStop), bryter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9, fordi inngang i Karl Johans gt. 6 B ikke er universelt utformet.

Ombudet konkluderer med at GameStop bryter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd når inngangspartiet ikke er tilrettelagt for personer med nedsatt bevegelsesevne. Brudd på plikten regnes som diskriminering av personer med nedsatt bevegelsesevne, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 fjerde ledd.

Likestillings- og diskrimineringsombudets uttalelse kan bringes inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda innen tre uker fra det tidspunkt GameStop mottar ombudets brev, se vedlagte orientering.

Sakens bakgrunn

GameStops hovedinngang i Karl Johans gt. 6B i Oslo har flere trappetrinn opp til inngangsdøren. Det er heller ikke tilstrekkelig snusirkel utenfor inngangsdørens slagradius til at personer i rullestol kan komme inn. Butikken har heller ingen rampe eller annen alternativ inngang for personer med nedsatt bevegelsesevne.

NHFs anførsler

NHF mener GameStop bryter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9, tredje ledd. De mener at GameStops lokaler i liten eller i ingen grad er brukbare for personer med nedsatt bevegelsesevne. NHF mener at manglende snusirkel og nivåforskjellen mellom inngangsdør og bakkenivået i Karl Johans gate gjør at rullestolbrukere ikke kommer inn i butikken. NHF mener at GameStop med relativt enkle midler kan gjøre noe med virksomhetens tilgjengelighet for personer med nedsatt bevegelsesevne.

GameStop har unnlatt å svar på ombudets gjentatte anmodninger om redegjørelse for deres syn på saken.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmål om virksomheters plikt til å sikre universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9. Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd, første setning, lyder:

”Offentlige og privat virksomhet rettet mot allmennheten har plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde for virksomheten.”

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetenes alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 annet ledd. I dette ligger at butikker skal sikre tilgang til virksomheten for flest mulig gjennom hovedinngangen. Plikten til universell utforming i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven er en rettslig standard.

Dersom virksomheten sannsynliggjør at en eventuell utbedring vil være en uforholdsmessig byrde, faller plikten til universell utforming bort. Hva som

menes med en uforholdsmessig byrde, presiseres i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd, annen setning:

”Ved vurderingen av om en utforming eller tilretteleggingen medfører en uforholdsmessig byrde skal det særlig legges vekt [på] tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, hvorvidt virksomhetens alminnelige funksjon er av offentlig art, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen, virksomhetens ressurser, sikkerhetsmessige hensyn og vernehensyn.”

Dersom ombudet kommer til at det er en uforholdsmessig byrde å sikre universell utforming, betyr det ikke at virksomheten kan la være å foreta seg noe. Virksomheten er uansett forpliktet til å jobbe for best mulig tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Likestillings- og diskrimineringsombudets vurdering

GameStop er en virksomhet som er rettet mot allmennheten. GameStop har derfor plikt til å sikre at butikken i Karl Johans gt. 6B er universelt utformet etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9. GameStop plikter å sikre at personer med nedsatt funksjonsevne får adgang til de delene av butikken som er rettet mot allmennheten, gjennom fysisk tilrettelegging. Inngangspartiet er en del av hovedløsningen etter loven. Plikten til å sikre universell utforming omfatter derfor også inngangspartiet.

Universell utforming:

Ombudet må først ta stilling til om GameStops lokaler i Karl Johans gt. 6 B i Oslo tilfredsstiller kravet til universell utforming.

Norges Handikapforbund mener at GameStop ikke er universelt utformet fordi virksomhetens butikk i Karl Johans gt. 6 B har flere trappetrinn mellom butikkens inngangsdør og bakkenivået i Karl Johans gate. GameStops lokaler mangler også tilstrekkelig snusirkel utenfor inngangsdørens slagradius.

GameStop har ikke svart på ombudets henvendelser. Ombudet har besøkt GameStops lokaler. Det er klart at butikken ikke er fysisk tilrettelagt slik at personer i rullestol kan komme seg inn uten assistanse, og slik få samme tilgang til virksomheten som andre. Ombudet har derfor kommet til at GameStop i Karl Johans gt. 6 B *ikke* har universell utforming av hovedløsningen, fordi det er flere trappetrinn mellom gateplan og butikken, samt manglende snusirkel.

Uforholdsmessig byrde:

GameStop har ikke svart på ombudets henvendelser. Det er virksomheten som må sannsynliggjøre at det vil være en uforholdsmessig byrde å foreta tilrettelegging etter loven. Når virksomheten ikke har svart ombudet, til tross for gjentatte henvendelser har GameStop heller ikke sannsynliggjort at det vil være en uforholdsmessig byrde å sikre generell tilrettelegging av inngangspartiet.

Konklusjon

GameStop handler i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd, på grunn av manglende universell utforming av virksomhetens lokaler i Karl Johans gt. 6 B i Oslo.

* * *

Ombudets uttalelser er ikke rettslig bindende. Ombudet vil likevel oppfordre GameStop til å rette seg etter uttalelsen.

Dersom GameStop ikke retter seg etter ombudets uttalelse, vil ombudet vurdere å bringe saken inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda. Nemnda kan treffe bindende vedtak om det foreligger brudd på plikten til universell utforming, jf. diskrimineringsombudsloven § 7. Nemnda har også kompetanse til å pålegge stansing, retting eller andre tiltak. Dersom GameStop eventuelt ikke følger et pålegg fra Likestillings- og diskrimineringsnemnda, har nemnda myndighet til å ilegge GameStop en løpende tvangsmulkt frem til forholdet er brakt i orden.

Ombudet imøteser GameStops tilbakemelding på om de vil rette seg etter ombudets uttalelse. Ombudet ber om at GameStop i så fall angir hvilke tiltak de vil iverksette, samt når de antar tiltakene vil være gjennomført. Frist for tilbakemelding er **16. november 2009**.

Med vennlig hilsen

Beate Gangås
likestillings- og diskrimineringsombud

Vedlegg: Orientering om adgangen til å bringe ombudets uttalelse inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda
Kopi: Norges Handikapforbund
Saksbehandler: Åsulv Solstad

—